

paa, at det lærde Skolevæsen's Budget viste en anseelig Underbalance, som maatte dækkes af Skolefondens Capitalformue, og at Betydningen heraf sørgedes ved den Omstændighed, at flere af de senere Aars Regnskaber havde givet lignende Resultater. Med Hensyn til dette Forhold opfordrede Udvalget Ministeriet til at tage under alvorlig Overveielse, hvorledes der kunde træffes Foranstaltninger til at afværge et saadant Forbrug af Capitalen (see Rigsdags-tidenden for 15de Samling 1863—64, Anhang B., Sp. 165—166). Dette af Finantsudvalget fremhævede Forhold har selvfølgelig alt længe været Ministeriet vel bekendt, og det er desværre uimodsigeligt, at der i det lærde Skolevæsen's økonomiske Forsatning har vist sig en saadan Tilbagegang, og at denne, navnlig, naar Kornpriserne ikke atter stige — hvad der for Tiden ikke er Udsigt til — vil tiltage i en saa betænkelig Grad, at der nødvendig maa tænkes paa Midler til at raade Bod paa denne mislige Tilstand. Den for det lærde Skolevæsen for Finantsaaret 1863—64 opgjorte Regnskabsoversigt, som Ministeriet, formedelst den ved Krigsforholdene afbrudte Forbindelse med Sylland, først har modtaget, efterat Finantslovudkastet for 1865—66 var udarbejdet, viser en contant Underbalance af 40,153 Rb. 69 $\frac{1}{4}$ β., som for en større Deel skyldes de lavere Kornpriser. Det er efter de Kornpriser, som maae forventes for Finantsaaret 1864—65, at forudsee, at Skolevæsenets Regnskab for bemeldte Finantsaar vil komme til at afflottes med en Underbalance af over 30,000 Rb., og for Finantsaaret 1865—66 vil Underbalancen, forudsat, at Kornpriserne vedblive at være lave, efter al Almindelighed nærme sig til det samme Resultat som det sidstafvigte Finantsaars, eller neppe blive meget under 40,000 Rb.

Det er saaledes klart, at Finantsudvalget ved sin Opfordring kun har forekommet Ministeriet i at udtale, hvad den bydende Nødvendighed tildeels allerede forlængst maatte paa lægge det at underkaste den omhyggeligste Overveielse, og Ministeriet skal derfor nu tillade sig i al Korthed at meddele det lærde Finantsudvalg, hvilke Foranstaltninger man har tænkt sig nødvendige for at forbedre Tilstanden, og i Forbindelse dermed fremsætte de Forslag, som for dette Anliggendes Bedkommende vedrøre det Rigsdagens foreliggende Finantslovudkast.

Ved Sagen i det Hele har Ministeriet betragtet det som den første Opgave at undersøge, hvorvidt der paa Skolevæsenets eget Omraade kan gjøres Noget for at afhjælpe dets Finanser, og dette da baade ved en Førgelse af Skolevæsenets Indtægter og ved en Redfættelse af dets Udgifter.

I den første Retning vil — da Rentecontoens forhøiede Udbytte gennem Salget af det Skolevæsenet tilhørende ubetydelige Fæstegods kun er forholdsviis ringe — den saagodt som eneste Udvei være at indvinde et større Udbytte paa Contoen for Skolecontingenter, navnlig de faststaaende, nemlig de egentlige Skolepenge og det hidtil under Navn af Lyse- og Brændpenge opkrævede Contingent. Middelet hertil ligger nær, naar det betænkes, at Skolebetalingen ikke blot ved Metropolitanaskolen i Hovedstaden, men ved de lærde Skoler overhovedet, er lavere end ved de større Privataskoler, og at der efter de nugældende Forskrifter (Bekjendtgjørelse af 29de October 1849) kan tilstaaes en Trediedeel, af Skolernes Disciple fri Underviisning, hvilken Tilladelse noget nær overalt benyttes i dens fulde Omfang.

Den nuværende Betaling udgjør

	For 1 Discipel.	Anden Broder.	Tredie Broder.
	Skolep., Lyse- og Brændp.	Skolep., Lyse- og Brændp.	Skolep., Lyse- og Brændp.
Metropolitanaskolen . .	60 Rb. + 6 Rb. . .	50 Rb. + 6 Rb. . .	30 Rb. + 6 Rb.
Kønne høiere Realskole . .	28 — + 3 — . .	20 — + 3 — . .	14 — + 3 —
De andre Skoler . . .	40 — + 5 — . .	28 — + 5 — . .	20 — + 5 —